YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№7

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

2025

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 662 sahifa.
E'lon qilishga 2025-yil 1-iyulda ruxsat etildi.

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
G‘afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o‘qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

Suv tarkibining wireless waterlight qurilmasi ishlashiga ta'siri va iqtisodiy samaradorligini matematik model asosida tahlil qilish 14
Kungiratbay Sharipov, Ma'ruf Nurmanov

O'zbekistonda aholi ish bilan bandligini oshirishda davlatning roli 20
Juraqulov Baxrimurod Ilxomovich

BIM texnologiyasi: zamonaviy qurilish sohasida samaradorlik va shaffoflik omili 26
Usmonov F.B., Rajabova A.Sh.

Nodavlat oliy ta'lim muassasalarida marketing faoliyati samaradorligini oshirish metodologiyasini takomillashtirish 31
Yuldashov Isomiddin Sidiqovich

Korxona iqtisodiy barqarorligini ta'minlashda diversifikatsiya strategiyasining roli 35
Alimatova Shoxsanam Abdumalik qizi

Модели совместного развития человеческого капитала и искусственного интеллекта в цифровую эпоху 40
Явкачев Шохзод Зайниддин углы

Navigating sustainable development: management challenges and solutions in the oil and gas sector 49
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi

Banklarda moliyaviy barqarorlikning nazariy asoslari 56
Djalilov G'ayrat Qaxramanovich

Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda turizm industriyasidan foydalanishda xorijiy mamlakatlar tajribalari 66
Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich

O'zbekistonda barqaror davlat qarzi siyosatini shakllantirishning ustuvor yo'nalishlari 71
Sayfutdinov Xasanboy Dilshodovich

Международный опыт сельскохозяйственного налогообложения и возможности его применения в узбекистане 76
Salimov Sherzod Baxtiyorovich

Economic analysis and development strategy of the composites market in the regions of Uzbekistan 81
S.S.Sidiqov, A.A.G'ulomov, B.R.Tillayeva

Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mustaqillikning kutilayotgan istiqbollari va hozirgi natijalari 88
Muxamedov Ravshan Zafarovich

Elektron tijoratni soliqqa tortish mexanizmini takomillashtirish yo'llari 93
Homidov Baxtiyor Rahimberdievich

Investitsion jozibadorlik konsepsiyasi va uning strategik ahamiyati 99
Otaboyev Axmed Maxsudbek o'g'li

Beomeditsina signallarini xaar veyvletlari va bo'lak veyvletlari yordamida raqamli ishlash 105
Uraqov Shokir Ulashovich

Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishning ahamiyati, tartibi va takomillashtirish yo'llari 112
Istamova Sojida Kaxarovna

The role of all kinds of transports (road, rail, air, and water) in the modern enhancement of tourism logistics in Uzbekistan 117
Egamberdiyeva Yulduz, Turdiyeva Maftuna

Sanoat korxonalarida kapitalarini samaradorligini oshirishning baholashning zamonaviy usullarining xususiyatlarida nazariy va amaliy farovonlik sari 126
Muradov Botir Xayat

Инструменты планирования урбанизации: методика анализа планового распределения средств в программе «обод махалля» на основе балльной оценки 136
Салимова Юлдуз Исаковна

Socio-economic aspects and contemporary theories of higher education finance 141
Karlibaeva Gulshat

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Transformatsiya jarayonida innovatsion bank xizmatlarini rivojlantirish yo'llari 147
Absamatov Anvar Ergashovich

Перспективы цифрового развития сектора материального производства 153
С. И. Протасеня, Г. Ж. Аллаева

«Sustainable logistics practices. Minimizing carbon emissions in global supply chains» 161
Suleymonova Ezoza, Alimova Bonu

Analyzing the need for Tourism logistics development in Uzbekistan 169
Nigmatova Malika

Management strategies for sustainable tourism development in emerging destinations (a case study of Samarkand, Issyk-kul, and Khiva) 177
Sabina Urokova

Qashqadaryo viloyatida turizm sohasini strategik rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy asoslari va ularning qo'llanilishi 184
Daminova Barno Esanovna

Опыт турции в управлении миграционными кризисами 189
Бегматов Хусанбек

Bulutli texnologiyalar orqali korxona buxgalteriya tizimini raqamlashtirish va samaradorlikka erishish 193
Soibov Nozimbek Faxriddin o'g'li

Barqaror rivojlanish doirasida jismoniy shaxslarni kreditlash tizimini isloh qilishning institutsional asoslari 197
Xalekeyeva Zoya Pirniyazovna, Akmal Abdurahmonov Nurmamatovich

Moliyaviy autsorsing xizmatlari bozori rivojlanishini takomillashtirishning swot tahliliga asoslangan innovatsion mexanizmlari 202
San'atbek Komilovish Salayev, Umidbek Komiljanovich Babajanov

Transformatsiya jarayonlari sharoitida iqtisodiyot tizimi faoliyati va prognozlashning nazariy asoslari 214
Alimov Fazliddin Xalimovich

Пути совершенствования подхода к финансированию проектов, реализуемых на принципах промышленной кооперации 220
Котов В.А., Шадиева Д.Х.

Yuksalish salohiyatini yuksaltirishda boshqaruv xodimlari qobiliyatidan foydalanish masalalar 225
Ayubxon Qutbiddinov Bosit o'g'li

Bank xizmatlari ommabopligini oshirish yo'llari 228
Kasimova Muxlisa Anvar qizi

Chemical industry in uzbekistan: challenges and development 235
Kudaynazarova Dilnaz Koshkarbaevna

Samarqand viloyatida tabiiy turistik resurslardan samarali foydalanish usullarini takomillashtirish orqali bandligini oshirish imkoniyatlari 240
Rabbimov Muhriddin Musoqul o'g'li

Globallashuv sharoitida ekologik xavflarni kamaytiririshda yashil iqtisodiyotning ahamiyati 246
Xolbekova Feruzaxon Rasulovna

Qibray tumanining 2021–2023-yillarda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish holati 249
Siddikov Alisher Ismoilovich

Davlat xaridlari tizimida sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish: xalqaro tajribalar tahlili 253
Majidov Nizom Baxramovich

Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishning xorij tajribasi 259
Ermatov Nosir Tohirovich

Aholi farovonligi darajasiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlarni ekonometrik baholash 265
Toshaliyeva Saodat Toxirovna, Allamurodova Zuxra Alibekovna

Сектор услуг как стратегический фактор структурной трансформации экономики Узбекистана 272
Кадыров Абдурашид Маджидович, Ахмедиева Алия Тохтаровна

O'zbekistonda valyuta kursini shakllanish holati prognozlari 280
Samandarov Zuxriddin Raup o'g'li

Проблемы бухгалтерского учета в условиях цифровизации экономики ... 288
Абдуллаев Абдурауф
Raqamli texnologiyalar sharoitida xizmat koʻrsatish korxonalarida iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish strategiyalari ... 299
Kuldoshev Lazizjon Sharifovich
Davlat boshqaruvi organlarining strategik rejalarini ishlab chiqish boʻyicha xorijiy mamlakatlar tajribasi ... 303
Dilshod Pulatov, Xamidaxon Akbarova, Dildora Mirzaeva
Tijorat banklarining moliyaviy xavfsizligi ta'minlash ... 310
Mamatov Sardor Axmatjonovich, Mavlanov Nuriddin Boyqobilovich, Sattarov Nodirjon Absalomovich
Ziyorat turizmini rivojlantirishda halol standartlarini qoʻllashning nazariy, uslubiy va konseptual asoslari ... 315
Azizova Saodat Xabibulloyevna
Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirish boʻyicha yevropa tajribasi ... 320
Karlibaeva Gulshat
Iqtisodiy konsentratsiyalarning sogʻlom raqobat muhitiga ta'siri ... 325
Luqmanov Sharifxon A'zam oʻgʻli
Logistika axborot tizimlarini texnologik jarayonlarga joriy etish ... 330
Uzaqov Ortik Shaymardanovich
Принципы перехода к «Зелёной экономике» в Республике Узбекистан ... 336
Хамракулова Сусанна Тотуховна
Kichik biznesni rivojlantirish iqtisodiy koʻrsatkichlarini prognozlash modellarini qoʻllash ... 340
Ibragimova Gulchexra Toxirovna
Raqamli ta'lim sharoitida liderlikning yangi qirralari ... 357
Oqmullaev Ravshan Raximjon oʻgʻli, Xodjieva Durdona Abdurasulovna
Методология развития экологического менеджмента в промышленном хозяйстве выбросы в атмосферный воздух на горнодобывающих и металлургических предприятиях ... 361
Muradov Botir Xayat
Strategik budjetlashtirish tizimining natijaga yoʻnaltirilgan budjetlashtirish tizimi bilan bogʻliqligi, xalqaro tajriba va Oʻzbekiston uchun tavsiyalar ... 370
Xushmurotov Zoyir Bektemirovich
Cultural branding and the entry of traditional products into the international market ... 374
Zebiniso Ganiyeva
Farovonlikni baholash boʻyicha ilgʻor xorijiy nazariy yondashuvlar ... 379
Norqobilov Nusratilla Norsaitovich
Oʻzbekistonda hududlarini turizm salohiyatini innovatsion yondashuv asosida baholash ... 384
Umirova Dilnoza Safarovna
Tourism education for sustainability: curriculum development in universities of Uzbekistan ... 393
Temirova Durdona, Yorqulov Muhammadmurod
The contribution of small enterprises and private entrepreneurs to job creation in the labor market ... 399
Juraboev Haliljon
Iqtisodiy oʻsish sharoitida transport infratuzilmasi holati va uni rivojlantirish yoʻllari ... 404
Haydarov Jahongir Aktamovich
Oliy ta'lim muassasalarini moliyalashtirishni strategik boshqarishning nazariy asoslari va xorijiy tajribalar ... 410
Quvondiqov Farrux Ibragimovich
Tijorat banklarida iqtisodiy samaradorlikni axborot texnologiyalar orqali rivojlantirish istiqbollari ... 418
Dadenova Gulxan Kenesbaevna
Механизмы усовершенствования процедур выявления и анализа недостоверной финансовой отчетности в условиях учетной практики Узбекистана ... 422
Намозов Жасурбек Кувадович
Влияние цифровых инструментов управления финансами на эффективность использования финансовых ресурсов ... 428
Хазиратκулов Собиржон

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

На пути к промышленному росту: опыт развивающихся стран ... 435
Матлюбов Хуршид Жамшидович
Yoshlarning moliyaviy mustaqilligiga erishishida aksiyalar bozorining o'rni va imkoniyatlari ... 443
O'raqov Bekzodbek Abdurayxon o'g'li
Развитие транспортной инфраструктуры и влияние на качество предоставляемых транспортных услуг ... 448
Кайыбеков Парахат Конысбаевич
Surxondaryo viloyatida 2015-2024 yillar mobaynida oziq-ovqat chakana savdo aylanmasining statistik tahlili ... 454
Toshpulatov Bobur Rasul o'g'li
Qishloq xo'jaligi sohasi investitsiya loyihalarini xalqaro moliya institutlari orqali moliyalashtirish ... 458
Tolibov Shoxrux Muminovich
Qishloq xo'jaligi korxonalarida buxgalteriya hisobining xususiyatlari va muammolari ... 463
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li
Institutional innovation and regional governance for balanced interregional cooperation development: the case of Namangan, Uzbekistan ... 468
Sattarov R.A.
Organizational and economic mechanisms and conceptual directions of tourism development in the region ... 476
Daminova Barno Esanovna
Moddiy zaxiralarni boshqarish va uning bir tsikli modeli ... 480
Dedajanov Baxtiyor Nabijanovich
Oliy ta'lim xizmatlari sifatini oshirishda inson kapitalini rivojlantirish va uni samarali boshqarish mexanizmlari ... 485
Salimov Akmal Alimjonovich
Mintaqani ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ilg'or xorij tajribalari ... 490
Shadiyev Alisher Xudoynazarovich
Raqamli iqtisodiyotni shakllantirish sharoitida yoqilg'i-energetika kompleksi korxonalarini barqaror innovatsion rivojlantirish modellari ... 496
Bobobekov Ergash Abdumalikovich
O'zbekistonda uzumchilikning oziq-ovqat xavfsizligiga ta'siri: muammolar va rivojlanish istiqbollari ... 502
Tursunov To'lqin Jo'raqulovich
Tadbirkorlik faoliyatining resurs salohiyati va uni baholashning nazariy yondashuvlari ... 508
Salohiddinov Zuhriddin Nuriddinjon o'g'li
Yoshlar bandligini ta'minlashda mehnat migrasiyasining ahamiyati ... 514
Masharipov Farrux O'tkirovich
O'zbekistonda ichki turizmni rivojlantirishning asosiy omillari va istiqbollari ... 521
Xasanova Mavjuda Ma'mirjonovna
Korxonaning brend platformasini ishlab chiqishning o'ziga xos xususiyatlari ... 526
Sa'dulloyev Habibullo Ibodullo o'g'li
Sanoat korxonalarining biznes jarayonlarini raqamli transformatsiya qilishda ERP tizimlarining integratsiyalashuvi va boshqaruv samaradorligiga ta'siri ... 530
Islomjon Nurmukhammadov
Namangan viloyatida ayollar tadbirkorligini rivojlanishini baholash ... 533
Ismoilova Savinoz Qahramon qizi
Oliy ta'lim muassalari boshqaruviga ta'sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili ... 540
Karimov Muzaffar Abdumalik o'g'li
Soliq yig'iluvchanligini oshirishda soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish istiqbollari ... 546
Tojibayev Farrux Baxtiyorovich
Hisoblash mashinalari taraqqiyoti tarixi va uning raqamli iqtisodiyotda tutgan o'rni ... 552
Rajabov Sirojiddin Mansurovich
Korxonalar moliyaviy barqarorligiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar va ularning xususiyatlari ... 561
Choriyorov Behruz Ilhom o'g'li, Norqobilov Nusrat Norsaitovich
Yashil texnologiyalar yordamida O'zbekiston hududlarida energiya tejamkorligi oshirish yo'llari ... 567
Norbekov Baxtiyor Suyunovich, Norqobilov Nusrat Norsaitovich

Tijorat banklarida kredit majburiyatlarining bajarilishini monitoring qilish va uni takomillashtirish yo‘llari 572
To‘xtayeva Go‘zal Ilhom qizi, Norqobilov Nusrat Norsaitovich

Интеграция проектного менеджмента и обеспечения качества в цепочках поставок: кейс Узгидромета 577
Назарова Ирода Ибрагим кизи

Kichik biznes subyektlarini raqamlashtirish orqali raqobatbardoshligini oshirish 583
Ermatov Akmaljon Adxamovich, Raximov Alisher Numanovich

Концепция и методология экологического аудита в Узбекистане 587
Абидова Дилфуза Игамбердиевна

Повышающаяся значимость коренного изменения деятельности традиционных СМИ в реалиях освещения процесса построения нового Узбекистана 593
Салим Дониёров

O‘zbekiston Respublikasida norasmiy sektor va aholini norasmiy mehnat bilan bandligining tarkibiy tuzulishi 598
Qoraboev Nuriddin Pardaboy o‘g‘li

Shahar va qishloqlarda inson resurslari holatining analitikasi (tahlili)ning nazariy masalalari 607
Pardayev Mamayunus Qarshibayevich, Feruz Nematullayevich Abilov

Strategic alliance networks as competitive advantage: evidence from mit-tum partnership model at new Uzbekistan university 613
Mamajonova Mukhlisakhon Muzaffar kizi

Energetika tarmog‘ida moliyaviy hisobotning xalqaro standartlarini (MHXS) joriy etishning nazariy asoslari 618
Uralov Temur Boxodir o‘g‘li

O‘zbekiston bank amaliyotiga ai va simulyatsiya modellarini joriy etish orqali muammoli kreditlarni qaytarish jarayonlarini optimallashtirish 618
Xodjayev Husniddin Mukammilovich

O‘zbekistonda hududlarning soliq salohiyatini aniqlash metodologiyasini takomillashtirish 624
Almardonov Muxamadi Ibragimovich, Jamshid Sharafetdinovich

Xorazm viloyatida iqtisodiy o‘sish sur’atlarini ta’minlashdagi muammolar va imkoniyatlar 628
Yaxshimuratov Maqsadbek Narimon o‘g‘li

Ekologik joylashtirish vositalarida qo‘llaniladigan innovatsiyalar 633
Abidova Dilfuza Igamberdievna

Ziyorat turizmini rivojlantirishning metodologik va metodik asoslarini takomillashtirish yo‘nalishlari 638
Uzaqov Jamshid Norboyevich

Elektron tijoratni soliqqa tortish ma’muriyatchiligini tashkil etish uslubiyatining o‘ziga xos xususiyatlari 644
Urazaliev Kamoliddin Tajikulovich

Gaz sanoatining moliyaviy boshqaruvi va milliy iqtisodiyotdagi barqarorlik omili sifatida roli 650
Ergashev Muhubbek Aslam o‘g‘li

Davlat budjeti mablag‘laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning ahamiyati 655
Erkinova Maftuna Zafarovna

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

DAVLAT BUDJETI MABLAG'LARIDAN SAMARALI FOYDALANISHDA MOLIYAVIY NAZORATNING AHAMIYATI

Erkinova Maftuna Zafarovna
"Meros Pharm Tashkent" mas'uliyati cheklangan jamiyati buxgalteri
ORCID: 0009-0007-3772-8280
maftunaerkinova1995@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanish jarayonida moliyaviy nazoratning ahamiyati yoritilgan. Moliyaviy nazorat mexanizmlari budjet mablag'larining maqsadli va oqilona sarflanishini ta'minlashda muhim vosita sifatida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, davlat xarajatlarini samarali boshqarish, moliyaviy intizomni mustahkamlash hamda korrupsiyaning oldini olishda nazoratning o'rni ochib beriladi. Xorijiy tajriba va milliy qonunchilik asosida moliyaviy nazorat samaradorligini oshirish yo'llari ko'rsatilgan. Amaliy tavsiyalar orqali budjet mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: moliyaviy nazorat, davlat budjeti, budjet mablag'lari, davlat moliyasi, nazorat mexanizmlari, moliyaviy tahlil, budjetni rejalashtirish, ichki nazorat, tashqi nazorat, audit tizimi, moliyaviy shaffoflik, fiskal siyosat.

Abstract: This article covers the importance of financial control in the process of effective use of state budget funds. Financial control mechanisms are considered as an important tool in ensuring targeted and reasonable spending of budgetary funds. Also, the role of control in the effective management of public spending, strengthening financial discipline, prevention of corruption is revealed. On the basis of foreign experience and national legislation, ways to improve the effectiveness of financial control are indicated. It serves to increase the efficiency of using budget funds through practical recommendations.

Key words: financial control, state budget, budget funds, public finance, control mechanisms, financial analysis, budget planning, internal control, external control, audit system, financial transparency, fiscal policy.

Аннотация: В данной статье освещается значение финансового контроля в процессе эффективного использования средств государственного бюджета. Механизмы финансового контроля рассматриваются как важнейшие инструменты обеспечения целевого и рационального расходования бюджетных средств. Также раскрывается роль контроля в эффективном управлении государственными расходами, укреплении финансовой дисциплины, предупреждении коррупции. Указаны пути повышения эффективности финансового контроля на основе зарубежного опыта и национального законодательства. Служит повышению эффективности использования бюджетных средств за счет практических рекомендаций.

Ключевые слова: финансовый контроль, государственный бюджет, бюджетные ассигнования, государственные финансы, механизмы контроля, финансовый анализ, бюджетное планирование, внутренний контроль, внешний контроль, система аудита, финансовая прозрачность, Фискальная политика.

KIRISH

Davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanish davlat moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim vositalaridan biri hisoblanadi. Har bir davlat o'zining iqtisodiy rivojlanishida budjet mablag'laridan oqilona foydalanishga, ularni maqsadli yo'naltirishga va natijadorlikni oshirishga alohida e'tibor qaratadi. Chunki budjet mablag'lari davlatning ijtimoiy-iqtisodiy vazifalarini amalga oshirishda asosiy manba bo'lib xizmat qiladi. Davlat xarajatlarini oqilona boshqarish esa nafaqat mablag'larni tejash, balki ularni samarali ishlatish orqali aholining turmush darajasini oshirish, iqtisodiyotning ustuvor yo'nalishlarini rivojlantirish va barqaror iqtisodiy o'sishga erishishga yordam beradi.

Moliyaviy nazorat esa ushbu jarayonda muhim ahamiyat kasb etadi. Moliyaviy nazoratning asosiy maqsadi — budjet mablag'larining maqsadli va oqilona ishlatilishini ta'minlash, budjet intizomini mustahkamlash, mablag'lar talon-toroj qilinishining oldini olish va mablag'lardan foydalanish samaradorligini oshirishdan iboratdir. Shu sababli, davlat moliyaviy boshqaruv tizimida moliyaviy nazoratning to'g'ri tashkil etilishi va samarali amalga oshirilishi davlatning iqtisodiy barqarorligi uchun katta ahamiyatga ega hisoblanadi. Bugungi

kunda mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar, davlat moliya tizimini mustahkamlash va ochiqligini ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar moliyaviy nazoratning ahamiyatini yanada oshirmoqda.

Davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazorat mexanizmlari ichki va tashqi nazorat shakllari orqali amalga oshiriladi. Ichki nazorat davlat organlari, vazirlik va idoralar tomonidan o'z faoliyati doirasida olib borilsa, tashqi nazorat esa davlat moliyaviy nazorat organlari, Hisob palatasi, Moliya vazirligi va boshqa vakolatli organlar tomonidan amalga oshiriladi. Shu bilan birga, davlat moliyaviy nazoratida jamoatchilik nazoratining o'rni ham muhim bo'lib, budjet mablag'laridan foydalanishning oshkoraligini ta'minlash va fuqarolarning budjet mablag'lari sarflanishi ustidan nazoratini kuchaytirish imkonini beradi.

Moliyaviy nazoratning samarali ishlashi uchun nazorat jarayonida aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish bo'yicha aniq choralar ko'rilishi zarur. Shu bilan birga, moliyaviy nazorat jarayonida aniqlangan kamchiliklarning yuzaga kelish sabablari o'rganilib, ularni bartaraf etish bo'yicha tizimli yondashuv ishlab chiqilishi va amalga oshirilishiga e'tibor qaratilishi kerak. Chunki moliyaviy nazoratning maqsadi faqat kamchiliklarni aniqlash emas, balki ularni bartaraf etish va kelgusida ularning takrorlanmasligini ta'minlashdir. Bu esa davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishga xizmat qiladi.

Moliyaviy nazorat davlat moliyaviy intizomini ta'minlashda va budjet mablag'laridan samarali foydalanishda preemptiv rol o'ynaydi. Chunki nazorat jarayoni mablag'lardan foydalanishning barcha bosqichlarida muntazam amalga oshirilsa, mablag'larni maqsadsiz ishlatish va talon-toroj qilish holatlarining oldi olinadi. Shu bilan birga, moliyaviy nazorat samaradorligini oshirish uchun raqamli texnologiyalarni keng joriy etish, hisobotlarning ochiqligi va shaffofligini ta'minlash, davlat xarajatlarini monitoring qilishning zamonaviy tizimlarini qo'llash muhim hisoblanadi.

Xorijiy mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, davlat moliya tizimida moliyaviy nazoratning samarali ishlashi davlat budjeti mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirishda muhim vosita hisoblanadi. Masalan, rivojlangan davlatlarda davlat xarajatlarini nazorat qilishning avtomatlashtirilgan tizimlari qo'llanilib, mablag'lar oqimini real vaqt rejimida kuzatish imkonini beradi. Shu orqali mablag'lardan foydalanish samaradorligi oshirilib, davlat moliyaviy barqarorligi ta'minlanadi. Shu sababli, O'zbekistonning davlat moliyaviy nazorati tizimini takomillashtirishda xorijiy tajribani o'rganish va milliy sharoitlarga moslashtirish orqali moliyaviy nazorat samaradorligini oshirish mumkin.

Mamlakatimizda davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda moliyaviy nazoratning samaradorligini oshirishga qaratilgan qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Xususan, budjet mablag'laridan maqsadli va samarali foydalanishni ta'minlash, davlat xarajatlarini boshqarishda shaffoflikni kuchaytirish, hisobdorlikni oshirish hamda korrupsiyaning oldini olishga qaratilgan normativ-huquqiy hujjatlar ishlab chiqilib, amaliyotga tatbiq etilmoqda. Shu bilan birga, davlat xarajatlarini nazorat qilishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish bo'yicha tizimli ishlar olib borilmoqda. Bu esa davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanish va ularning maqsadli yo'naltirilishini ta'minlash imkonini bermoqda.

Moliyaviy nazoratning samaradorligini oshirishda moliyaviy hisobotlarning sifatli tuzilishi, xarajatlarning asoslanganligi va ularning samaradorligini baholash tizimini yo'lga qo'yish muhim hisoblanadi. Shu bilan birga, davlat xarajatlari ustidan monitoringni kuchaytirish, davlat xarajatlarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishga ta'sirini o'rganish va baholash orqali moliyaviy resurslarni samarali boshqarish imkoniyatini yaratadi. Bu esa davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda moliyaviy intizomni oshirishga va budjet mablag'larining tejalishiga yordam beradi.

Davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning samaradorligi uni amalga oshirishning tizimliligi, barqarorligi va shaffofligi bilan belgilanadi. Shu sababli, nazorat mexanizmlarini takomillashtirish, ularni zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etish, davlat moliyaviy nazorat organlarining mas'uliyatini oshirish orqali moliyaviy nazoratning sifatini oshirish mumkin. Shu bilan birga, moliyaviy nazoratning ochiqligi va oshkoraligini ta'minlash davlat budjeti mablag'laridan foydalanish ustidan jamoatchilik nazoratini amalga oshirishga imkon yaratadi. Bu esa davlat moliyasini boshqarishning samaradorligini oshirib, davlat budjeti mablag'laridan oqilona va maqsadli foydalanishni ta'minlaydi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Davlat budjeti mamlakatning iqtisodiy rivojlanish strategiyalarini amalga oshirishda markaziy moliyaviy manba vazifasini bajaradi. Budjet mablag'larini boshqarish jarayoni ularning maqsadga muvofiq ishlatilishi, moliyaviy shaffoflikni ta'minlash va davlat sektorida javobgarlikni kuchaytirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, budjetni boshqarish nazariyasi moliyaviy resurslarni oqilona taqsimlash va moliyaviy intizomni mustahkamlashga yo'naltirilgan ilmiy asoslarni yaratadi.

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy siyosatining asosiy yo'nalishlaridan biri sifatida davlat mablag'larining oqilona va samarali boshqaruvini ta'minlash ko'rsatilgan. Budjet mablag'lari davlat faoliyati uchun asosiy resurs bo'lib, ular ijtimoiy dasturlarni amalga oshirish, infratuzilmani rivojlantirish va aholining hayot sifatini oshirishga

yo'naltiriladi. Budjet jarayonlarini samarali nazorat qilish mamlakat barqaror rivojlanishining asosiy omillaridan biridir. Shuning uchun bu bo'yicha bir qancha mahalliy olimlarimiz izlanishlar olib borishgan. Xususan, A.V. Vahobov va T.S. Malikov moliyaviy nazorat davlat budjeti mablag'larini samarali sarflashga xizmat qilishini ta'kidlaydi. Ularning fikriga ko'ra, "Moliyaviy nazorat mablag'larning maqsadli ishlatilishi va davlat moliyasining barqarorligini ta'minlaydi". Shundan kelib chiqib aytish mumkinki, nazorat tizimini kuchaytirish va javobgarlikni oshirish samaradorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega [1].

Z.T. Gaibnazarova va Sh.A. Isamuxametov davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda moliyaviy nazorat zarurligini ta'kidlaydi. Ularning fikricha, "Davlat moliyaviy resurslaridan samarali foydalanish moliyaviy nazoratning sifatiga bog'liq". Shundan kelib chiqib aytish mumkinki, budjet mablag'larini maqsadli sarflash, ularni nazorat qilish va shaffoflikni ta'minlash iqtisodiy barqarorlikni oshirishga xizmat qiladi [2]. T.S. Malikov moliyaviy nazorat budjet mablag'laridan oqilona foydalanishda muhimligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, "Budjet mablag'larining samarali ishlatilishi doimiy moliyaviy nazorat va maqsadli sarflash orqali ta'minlanadi". Shundan kelib chiqib aytish mumkinki, nazoratni kuchaytirish davlat moliya tizimi samaradorligini oshirishga xizmat qiladi [3].

Bundan tashqari, A. Mamadaliyev davlat moliyaviy nazorati budjet mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashini ta'kidlaydi. Uning fikricha, "Moliyaviy nazorat budjet mablag'larining maqsadli ishlatilishi va moliyaviy intizomni kuchaytirishga xizmat qiladi". Shu asosda tadqiqotchi nazoratning samaradorligi budjet mablag'larining talon-toroj qilinishini oldini olishda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi [4]. Yana bir tadqiqotchi S. Rahimovning fikricha, davlat moliyaviy nazorati budjet mablag'laridan to'g'ri va samarali foydalanishni ta'minlaydi. U "Moliyaviy nazorat mablag'larning belgilangan maqsadlarda ishlatilishini nazorat qilib, davlat moliyasini tejashga va moliyaviy tartibni mustahkamlashga yordam beradi", deb qayd etadi. Muallif nazorat tizimi orqali mablag'larning noqonuniy ishlatilishi oldi olinishi va davlatning iqtisodiy barqarorligi ta'minlanishini muhim jihat sifatida ko'rsatadi [5].

A.A. Kamalov esa davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda moliyaviy nazoratning ahamiyatini ta'kidlaydi. Uning fikricha, "Moliyaviy nazorat budjet tashkilotlarida mablag'larning maqsadli va samarali ishlatilishini ta'minlaydi". Muallif nazorat tizimi mablag'larning noqonuniy sarflanishini oldini olib, budjet intizomini kuchaytirishini qayd etadi [6].

Ingliz tadqiqotchilaridan L. Aaskoven davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda institutsional nazoratning ahamiyatini ta'kidlaydi. Uning fikricha, "Budjet institutlari va samarali nazorat mexanizmlari mablag'larning oqilona sarflanishi va moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi". Muallif nazorat ochiqlik va javobgarlikni oshirib, budjet mablag'larining talon-toroj qilinishini oldini olishini qayd etadi [7].

Hindistonlik olim M.A. Paithankar davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda moliyaviy nazoratning muhimligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, "Moliyaviy nazorat budjet mablag'larining samarali va maqsadli sarflanishini ta'minlaydi". Muallif nazorat jarayoni davlat xarajatlari ustidan monitoringni kuchaytirib, mablag'larning isrof bo'lishini oldini olishini qayd etadi [8].

Rus tadqiqotchisi A.I. Lukashov davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda g'aznachilik nazoratining ahamiyatini yoritadi. Uning fikriga ko'ra, "G'aznachilik nazorati budjet xarajatlarining natijadorligini oshirish va mablag'lardan oqilona foydalanishni ta'minlashning muhim instrumentidir". Muallif budjet xarajatlarini monitoring qilish va audit mexanizmlarini kuchaytirish orqali mablag'larning maqsadsiz sarflanishi oldi olinishi, budjet intizomi va moliyaviy shaffoflik ta'minlanishini ta'kidlaydi [9].

Ko'pgina manbalarda moliyaviy nazorat jarayonida shaffoflik va ochiqlikni ta'minlashning o'rni alohida ta'kidlangan bo'lib, bu davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda aholining ishonchini oshirishga yordam berishi qayd etilgan. Shuningdek, moliyaviy nazoratning kuchli bo'lishi nafaqat davlat sektorida mablag'lardan oqilona foydalanishga yordam beradi, balki davlat organlarida hisobdorlikni oshirish, korrupsiya va mablag'larning talon-toroj qilinishining oldini olishga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotning metodologiyasi davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning ahamiyatini ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan chuqur o'rganishga yo'naltirilgan. Avvalo, moliyaviy nazoratning mohiyati, vazifalari va tamoyillari ilmiy adabiyotlar asosida o'rganildi, ularning davlat moliya boshqaruvidagi o'rni tahlil qilindi. Tadqiqot davomida taqqoslash va tahliliy yondashuv usullaridan foydalanilib, davlat moliyaviy nazorati tizimining samarali ishlashi uchun zarur bo'lgan omillar aniqlashtirildi. Shuningdek, xorijiy davlatlar tajribasi ham o'rganilib, davlat budjeti mablag'laridan oqilona foydalanishda moliyaviy nazoratning samaradorligini oshirish yo'llari aniqlab berildi. Amaliy yondashuv asosida davlat moliya organlarining ochiq ma'lumotlari, hisobotlari va moliyaviy nazoratga oid statistik ma'lumotlar tahlil qilindi. Bu esa moliyaviy nazorat tizimi orqali budjet mablag'larining maqsadli va natijador sarflanishini ta'minlashdagi mavjud imkoniyatlarni aniqlashga yordam berdi. Tadqiqotda tizimli yondashuv asosida davlat moliyaviy nazorati jarayonining mavjud

kamchiliklari va ularni bartaraf etish yo'llari o'rganildi. Shu bilan birga, moliyaviy nazoratning samaradorligini oshirish uchun raqamli texnologiyalarni qo'llash, audit va monitoring jarayonlarini takomillashtirish zarurligi asoslandi. Natijada, tadqiqot metodologiyasi davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda moliyaviy nazoratning o'rni va uni rivojlantirish yo'nalishlarini aniqlashga xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Davlat budjeti mablag'laridan oqilona va samarali foydalanish davlat moliyasini boshqarishning eng muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Budjet mablag'laridan foydalanish maqsadlari, avvalo, davlatning ijtimoiy, iqtisodiy va moliyaviy barqarorligini ta'minlashga qaratilgan bo'lib, ushbu mablag'lar orqali aholi farovonligini oshirish, iqtisodiyotning yetakchi tarmoqlarini rivojlantirish, ijtimoiy sohalarda sifatli xizmatlarni taqdim etish imkoniyatlari yuzaga keladi.

Shuningdek, budjet mablag'laridan foydalanish davlatning o'z zimmasiga olgan majburiyatlarini bajarish, aholining ijtimoiy himoyasini ta'minlash, ta'lim va sog'liqni saqlash tizimini rivojlantirish kabi ustuvor yo'nalishlarni amalga oshirishga xizmat qiladi.

Davlat budjeti mablag'laridan foydalanishning asosiy maqsadlari — davlatning ijtimoiy-iqtisodiy siyosatini amalga oshirish, aholining turmush darajasini oshirish, iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlash va davlat zimmasidagi majburiyatlarni bajarishga qaratilgan. Budjet mablag'lari davlatning asosiy moliyaviy manbasi sifatida mamlakatning ijtimoiy himoya tizimini qo'llab-quvvatlash, ta'lim va sog'liqni saqlash sohalarini rivojlantirish, transport va infratuzilmani takomillashtirish kabi ustuvor yo'nalishlarga yo'naltiriladi.

Bundan tashqari, davlat budjeti mablag'lari mudofaa va xavfsizlik, ilm-fan va innovatsiyalarni rivojlantirish, ekologik barqarorlikni ta'minlash va davlat boshqaruvi xarajatlarini moliyalashtirish kabi yo'nalishlarda muhim rol o'ynaydi. Budjet mablag'laridan foydalanishda davlatning ijtimoiy majburiyatlarini bajarishi aholining zaif qatlamlarini qo'llab-quvvatlash, ularni moddiy va ma'naviy rag'batlantirish imkonini yaratadi.

Shu bilan birga, ta'lim va sog'liqni saqlash tizimining rivojlanishi kelajakda yuqori malakali kadrlar tayyorlash va aholining sog'lom turmush tarzini ta'minlashga yordam beradi. Infratuzilmani rivojlantirish va transport tizimini takomillashtirish esa ichki va tashqi iqtisodiy aloqalarni rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Davlatning mudofaa va xavfsizlik yo'nalishidagi xarajatlari milliy xavfsizlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Shu bois davlat budjeti mablag'laridan foydalanish ustuvor yo'nalishlarga yo'naltirilganda iqtisodiy barqarorlikni oshirishga xizmat qiladi. Quyidagi jadvalda budjet mablag'laridan foydalanishning maqsadlarini to'liq ko'rishimiz mumkin (1-jadval):

1-jadval. Budjet mablag'laridan foydalanish maqsadlari[1]

Ijtimoiy himoya va yordam	Davlat kam ta'minlangan fuqarolar, nogironlar va nafaqaxo'rlar kabi aholining eng zaif qatlamlariga ijtimoiy yordam ko'rsatadi. Bunday qo'llab – quvvatlashning maqsadi ijtimoiy adolatni ta'minlash va jamiyatning barcha a'zolari uchun munosib hayot uchun sharoit yaratishdir.
Ta'lim	Davlat mablag'larining katta qismi ta'lim tizimini rivojlantirishga yo'naltiriladi. Bunda maktablar, kollejlar va universitetlarni qurish va jihozlash, pedagog kadrlar malakasini oshirish, o'quv materiallari bilan ta'minlashdan iborat.
Sog'liqni saqlash	Shifoxonalar, poliklinikalar va boshqa tibbiy muassasalar faoliyatini qo'llab-quvvatlash, dori-darmonlar, uskunalar va vaksinalar xarid qilish uchun mablag' ajratiladi.
Infratuzilma va transport	Yo'llar, ko'priklar, suv ta'minoti, energiya infratuzilmasi, transport tizimlarini qurish va ta'mirlash uchun davlat mablag'lari ishlatiladi.
Mudofaa va xavfsizlik	Mamlakatning suvereniteti va hududiy yaxlitligini himoya qilish katta moliyaviy investitsiyalarni talab qiladi. Davlat budjetidan mablag'lar mudofaa qobiliyatini mustahkamlash, fuqarolarning xavfsizligini ta' minlash, huquqni muhofaza qiluvchi organlar va qurolli kuchlarni saqlashga yo'naltiriladi.
Ilm-fan va innovatsiyalar	Ilmiy tadqiqotlar, texnologik innovatsiyalarni rivojlantirish va ilmiy faoliyatni qo'llab-quvvatlash maqsadida ajratiladi.
Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi	Atrof-muhitni asrash, chiqindilarni boshqarish, suv va havo sifatini yaxshilash kabi ekologik loyihalarni moliyalashtirish uchun mablag' yo'naltiriladi.
Davlat boshqaruvi va xizmatlari	Davlat budjetining katta qismi davlat organlarining ishlashini ta'minlashga yo'naltiriladi. Bunda ularning faoliyatini moliyalashtirish, davlat xizmatchilariga ish haqini to'lash va aholiga davlat xizmatlarini ko'rsatishdan iborat.

1 Muallif tomonidan tayyorlandi

Ushbu jadvaldagi ma'lumotlardan bizga shunisi ma'lum bo'ladiki, davlat budjeti mablag'laridan foydalanishning asosiy yo'nalishlari davlatning iqtisodiy barqarorligini ta'minlash va aholi farovonligini oshirishga qaratilganini ko'rish mumkin. Ijtimoiy himoya davlatning asosiy vazifalaridan biri bo'lib, u aholining zaif qatlamlarini qo'llab-quvvatlash orqali ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi. Ta'limga yo'naltirilgan mablag'lar sifatli kadrlarni tayyorlashga, sog'liqni saqlash xarajatlari esa aholining salomatligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Transport va infratuzilmani rivojlantirish iqtisodiy faollikni oshirish bilan birga, aholiga qulay yashash imkoniyatlarini yaratadi. Mudofaa va xavfsizlik yo'nalishi davlatning milliy xavfsizligini ta'minlashning muhim qismi bo'lib, tinchlik va barqarorlikni kafolatlaydi. Ilm-fan va innovatsiyalar esa mamlakatning raqobatbardoshligini oshiradi va zamonaviy texnologiyalar rivojini tezlashtiradi. Ekologik barqarorlikni ta'minlashga qaratilgan mablag'lar esa atrof-muhitni muhofaza qilishga xizmat qilib, barqaror yashash muhitini yaratadi. Davlat boshqaruvi va xizmatlarini moliyalashtirish orqali davlat idoralari faoliyati samaradorligi oshiriladi va aholiga sifatli xizmatlar ko'rsatish imkoniyati yaratiladi. Shu bois budjet mablag'laridan foydalanishda barcha yo'nalishlar bir-biri bilan uzviy bog'liq bo'lib, davlatning iqtisodiy rivojlanishi va ijtimoiy barqarorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda yil oxirida budjet mablag'larini to'g'ri va maqsadli yo'naltirish uchun O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar prognozi va maqsadli mo'ljallar juda muhim ahamiyatga ega. Chunki ushbu prognoz va maqsadli mo'ljallar yillik budjet xarajatlarini shakllantirishda asosiy mezon sifatida xizmat qiladi va resurslarni to'g'ri taqsimlash imkonini yaratadi. Quyidagi jadvalda biz 2025-yil uchun O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar prognozi va 2025–2026-yillarga mo'ljallangan maqsadli ko'rsatkichlar bilan tanishishimiz mumkin (2-jadval):

2-jadval. 2025-yil uchun O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlari prognozi va 2026-2027-yillarga maqsadli mo'ljallar [10]

T/r	Ko'rsatkichlar	2025-yil uchun prognoz	Maqsadli mo'ljallar	
			2026-yil	2027-yil
1.	Yalpi ichki mahsulot, trln so'm	1 630	1 866	2 125
2.	Yalpi ichki mahsulotning o'sish sur'ati, foizda	6,0	6,1	6,3
3.	Iste'mol narxlari indeksi, o'tgan yilning dekabr oyiga nisbatan, foizda	7-8	5-6	5
4.	Sanoat mahsulotlarining o'sish sur'ati, foizda	6,1	6,2	6,1
5.	Qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaliklarida ishlab chiqarishning o'sish sur'ati, foizda	4,1	4,2	4,3
6.	Bozor xizmatlarining o'sish sur'ati, foizda	14,5	15,1	15,0
7.	Qurilish ishlarining o'sish sur'ati, foizda	14,2	10,2	7,3

Yuqoridagi jadvalda keltirilgan ma'lumotlardan O'zbekistonning 2025–2027-yillar uchun iqtisodiy rivojlanishida barqaror o'sishni ta'minlashga qaratilgan ustuvor yo'nalishlar ko'rinadi. Yalpi ichki mahsulot hajmining 2025-yilda 1 630 trln so'm bo'lishi va 2027-yilda 2 125 trln so'mgacha o'sishi rejalashtirilgani iqtisodiy bazani kengaytirish maqsadida ishlab chiqarishni oshirish, yangi loyihalarni amalga oshirish va ichki talabni rag'batlantirishga xizmat qiladi. YAIMning yillik o'sish sur'atlari 6–6,6% atrofida belgilanishi makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga qaratilganligini ko'rsatadi. Inflyatsiya darajasini 2025-yilda 7–8%dan 2027-yilda 5%gacha tushirish aholining xarid qobiliyatini saqlab qolishga yordam beradi. Sanoat va qishloq xo'jaligidagi o'sish sur'atlari barqaror ushlab turilishi, xizmatlar sohasida yuqori o'sish sur'atlari rejalashtirilgani esa iqtisodiy struktura diversifikatsiyasiga xizmat qiladi. Qurilish ishlarining o'sish sur'ati 2025-yilda yuqori bo'lib, 2027-yilda pasayishi rejalashtirilgani ichki talabning qondirilishi bilan izohlanadi. Ushbu prognozlar davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish, yangi ish o'rinlari yaratish, mahalliy ishlab chiqarishni rivojlantirish va aholining ijtimoiy himoyasini kuchaytirishga xizmat qiladi. Jadvalda keltirilgan maqsadli mo'ljallar davlat boshqaruv organlari uchun xarajatlarni ustuvorlik asosida taqsimlashda, resurslarni oqilona va samarali ishlatishda amaliy mezon sifatida foydalaniladi. Shu tariqa, ushbu prognozlar davlatning strategik rivojlanish rejalari amalga oshishiga xizmat qilib, makroiqtisodiy barqarorlik va iqtisodiy o'sishni ta'minlashga yordam beradi.

Davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning ahamiyati juda yuqori bo'lib, davlatning moliyaviy barqarorligi va resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlashda hal qiluvchi vosita sifatida xizmat qiladi. Moliyaviy nazorat budjet mablag'larining belgilangan maqsadlar asosida ishlatilishi, ajratilgan

mablag'larning maqsadsiz sarflanishining oldini olish, budjet defitsitining oshib ketmasligini ta'minlash va budjet tushumlari bilan xarajatlari o'rtasida muvozanatni saqlashda asosiy mexanizm bo'lib xizmat qiladi. Moliyaviy nazoratning samarali tashkil etilishi budjet mablag'larining korrupsiya, suiiste'mol va samarasiz sarflanishi kabi holatlarning oldini olish imkonini yaratadi. Shu bilan birga, moliyaviy nazorat tizimi yordamida davlat boshqaruvi samaradorligi oshadi, moliyaviy hisobotlarning shaffofligi va ochiqligi ta'minlanadi, aholining davlatga bo'lgan ishonchi mustahkamlanadi.

Moliyaviy nazorat natijalari asosida kamchiliklar aniqlanadi, ularga nisbatan chora-tadbirlar belgilanadi va kelgusida bu kabi xatolarni takrorlamaslik uchun profilaktik ishlar amalga oshiriladi. Shu sababli, davlat budjeti mablag'laridan foydalanishda moliyaviy nazoratni kuchaytirish davlatning iqtisodiy barqarorligi va samaradorligini oshirish, davlat xarajatlarini maqsadli ishlatish, aholining ijtimoiy himoyasini kuchaytirish va davlat moliya siyosatini takomillashtirish uchun muhimdir. Bu esa davlatning barcha moliyaviy operatsiyalarining qonuniyligi, maqsadga muvofiqligi va samaradorligini ta'minlash imkonini beradi.

Quyidagi jadvalda davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning ahamiyatini ko'rib chiqamiz (3-jadval):

3-jadval. Davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning ahamiyati[2]

№	Moliyaviy nazorat yo'nalishi	Vazifasi
1	Qonuniylikni ta'minlash	Mablag'lar belgilangan qonun va qarorlar asosida ishlatilishini ta'minlaydi.
2	Maqsadlilikni ta'minlash	Mablag'larning ajratilgan maqsad bo'yicha ishlatilishini nazorat qiladi.
3	Samaradorlikni oshirish	Mablag'larning natija beruvchi yo'nalishlarga sarflanishini ta'minlaydi.
4	Korrupsiyaning oldini olish	Korrupsiya va suiiste'molning oldini olishga xizmat qiladi.
5	Moliyaviy barqarorlikni ta'minlash	Budjet defitsitining oshmasligi va barqaror moliya boshqaruvini ta'minlaydi.
6	Hisobotlarni shaffof yuritish	Davlat moliyaviy hisobotlarini ochiq va shaffof yuritishni ta'minlaydi.
7	Davlat resurslarini tejash	Mablag'larning samarasiz sarflanishini kamaytiradi va tejamkorlikni oshiradi.
8	Davlat boshqaruvi samaradorligini oshirish	Moliyaviy boshqaruv sifatini oshiradi, samarali boshqaruvni ta'minlaydi.

Mazkur jadvaldagi ma'lumotlarni tahlil qilganda, moliyaviy nazoratning davlat budjeti mablag'laridan foydalanish jarayonidagi o'rni va ahamiyati ravshan ko'rinadi. Birinchidan, moliyaviy nazorat mablag'larning qonuniy ishlatilishini ta'minlash orqali davlat mablag'larini to'g'ri boshqarishga yordam beradi va moliyaviy intizomni mustahkamlaydi. Ikkinchidan, maqsadlilik tamoyilining ta'minlanishi davlat mablag'larining belgilangan vazifalarni amalga oshirish uchun sarflanishini kafolatlaydi, bu esa budjet mablag'larining samarasiz yo'qotilishini oldini oladi. Uchinchidan, moliyaviy nazorat samaradorlikni oshirish orqali davlat xarajatlarining natijadorligini oshiradi, ijtimoiy sohalarga yo'naltirilgan mablag'larning aholiga real foyda keltirishini ta'minlaydi. Shuningdek, korrupsiya va moliyaviy suiiste'mollarning oldini olish orqali davlat moliyasining shaffofligini oshiradi, davlat mablag'larini noqonuniy foydalanish bilan bog'liq xatarlarni kamaytiradi.

Moliyaviy barqarorlikni ta'minlash orqali davlatning budjet barqarorligini saqlaydi, defitsitning oshib ketishini oldini oladi va iqtisodiy barqarorlikni oshirishga xizmat qiladi. Hisobotlarni shaffof yuritish natijasida davlatning aholiga hisob berish mexanizmlari kuchayadi, aholi davlatning moliyaviy faoliyatini baholash imkoniyatiga ega bo'ladi. Davlat resurslarini tejash va samarali boshqarish esa umumiy iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlaydi, davlatning moliyaviy resurslarini tejamkor va oqilona ishlatishga yordam beradi. Shu bois, moliyaviy nazorat davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda ishonchli mexanizm sifatida davlat moliya siyosatini amalga oshirishda hal qiluvchi o'rin egallaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, davlat budjeti mablag'laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning ahamiyati beqiyos bo'lib, u davlat moliya tizimining barqarorligi, moliyaviy intizomning mustahkamlanishi va budjet mablag'larining maqsadli sarflanishini ta'minlashning muhim vositasi hisoblanadi. Tadqiqot davomida

2 Muallif tomonidan tayyorlandi

moliyaviy nazoratning nafaqat davlat xarajatlari ustidan monitoring olib borish, balki davlatning moliyaviy barqarorligini ta’minlash, davlat moliyasidan foydalanishda shaffoflikni oshirish va korrupsiyaviy xavf-xatarlarni kamaytirishga xizmat qilishi aniqladi. Moliyaviy nazoratning samarali ishlashi uchun davlat moliya organlari faoliyatini takomillashtirish, hisobdorlik va ochiqlikni kuchaytirish, ichki va tashqi moliyaviy nazoratning o‘zaro uyg‘unligini ta’minlash muhim ahamiyatga ega.

Moliyaviy nazoratning samaradorligi bevosita uni amalga oshiruvchi mexanizmlarning takomillashganlik darajasiga bog‘liq bo‘lib, bu borada raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari kengaymoqda. Elektron audit tizimlari, real vaqt rejimidagi monitoring, xarajatlarni boshqarishda axborot texnologiyalarining qo‘llanilishi nazorat jarayonida aniqlik va tezkorlikni oshiradi, budjet mablag‘larining maqsadsiz ishlatilishi va noqonuniy xarajatlarini aniqlash imkonini beradi. Shu bois davlat moliya boshqaruvida zamonaviy texnologiyalar asosida moliyaviy nazorat tizimini rivojlantirish muhim vazifa sifatida qaralishi kerak.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi takliflarni ilgari surish mumkin.

Birinchidan, davlat budjeti mablag‘laridan samarali foydalanish uchun moliyaviy nazoratning huquqiy asoslarini takomillashtirish zarur. Amaldagi me’yoriy-huquqiy hujjatlar asosida moliyaviy nazorat jarayonlarini soddalashtirish, nazorat vakolatlariga ega bo‘lgan organlarning mas’uliyatini oshirish, moliyaviy huquqbuzarliklarga nisbatan javobgarlik choralarini kuchaytirish orqali samaradorlikni ta’minlash mumkin.

Ikkinchidan, davlat moliyaviy nazoratida ochiqlik va shaffoflikni oshirish maqsadida budjet mablag‘larining ishlatilishi yuzasidan jamoatchilikka ochiq axborotlarni taqdim etish mexanizmlarini rivojlantirish kerak. Bu aholining davlat xarajatlari ustidan nazorat qilish imkoniyatini kuchaytiradi, ishonchni oshiradi va korrupsiyaga qarshi kurashda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.

Uchinchidan, moliyaviy nazoratning samaradorligini oshirish uchun ichki va tashqi moliyaviy nazorat o‘rtasida hamkorlikni kuchaytirish lozim. Ichki audit xizmatlari tomonidan aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish choralarini tezkorlik bilan amalga oshirish, tashqi moliyaviy nazorat organlari bilan muntazam axborot almashinuvini yo‘lga qo‘yish davlat budjeti mablag‘laridan foydalanish samaradorligini oshiradi.

To‘rtinchidan, davlat moliyaviy nazorat tizimida raqamli texnologiyalar va elektron monitoring tizimlarini keng joriy etish, real vaqt rejimida davlat xarajatlari ustidan nazorat o‘rnatish davlat moliya boshqaruvining ochiqligi va hisobdorligini oshiradi. Bu yo‘nalishda xarajatlarni boshqarish, xaridlarni nazorat qilish va budjet mablag‘larining sarflanishini monitoring qilish jarayonlariga raqamli yechimlarni qo‘llash samarali hisoblanadi.

Beshinchidan, davlat moliyaviy nazoratini amalga oshiruvchi kadrlarning kasbiy salohiyatini oshirish, ularni zamonaviy bilimlar bilan qurollantirish hamda doimiy malaka oshirishni yo‘lga qo‘yish muhim hisoblanadi. Bu nazorat jarayonida xatolarga yo‘l qo‘ymaslik va aniqlikni ta’minlash imkonini yaratadi.

Umuman olganda, davlat budjeti mablag‘laridan samarali foydalanishda moliyaviy nazoratning o‘rni beqiyos bo‘lib, uning samarali ishlashi davlatning fiskal barqarorligini oshiradi, moliyaviy resurslarning oqilona ishlatilishiga xizmat qiladi va iqtisodiy rivojlanishga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi. Taklif etilgan yo‘nalishlarni amaliyotga tatbiq etish orqali davlat moliyaviy nazorat tizimi takomillashadi, mablag‘lardan samarali foydalanish va natijadorlikka erishish imkoniyatlari yanada ortadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Vahobov A.V., Malikov T.S. Moliya: umumnazariy masalalar. (O‘quv qo‘llanma). “IQTISOD-MOLIYA”, Toshkent, 2008. 316 bet.
2. Gaibnazarova Z.T., Isamuxametov Sh.A. Iqtisodiyot nazariyasi. (Darslik). Toshkent, 2020. 14 bet.
3. Malikov T.S. Budjet-soliq siyosati. “Iqtisod-moliya”, Toshkent, 2019.
4. Mamadaliyev A. Davlat moliyaviy nazorati tizimini takomillashtirish masalalari. O‘zbekiston Davlat Iqtisodiyot Universiteti Nashriyoti, Toshkent, 2021.
5. Rahimov S. Davlat moliyaviy nazorati va uning huquqiy asoslari. O‘zbekiston Respublikasi Hisob palatasi nashriyoti, Toshkent, 2020.
6. Kamalov A.A. Budjet tashkilotlarida budjet mablag‘laridan foydalanish ustidan davlat moliyaviy nazorati tizimini takomillashtirish // International Journal of Scientific Researchers. 2024. Vol. 8, Issue 1.
7. Aaskoven L. Budget institutions and taxation. Public Choice. 2018. Vol. 174, No. 3-4. Pp. 335-349.
8. Paithankar M.A. Public Budgeting Theory and Practice. CreateSpace, USA, 2016.
9. Лукашов А.И. Совершенствование инструментария казначейского контроля в целях повышения эффективности бюджетных расходов // Финансовый журнал. 2023. Т. 15. № 5. С. 45-60.
10. http://www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi qonunlari bazasi sayti

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

2025. № 7

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz